

‘Ο Βarrès κρίνων τὸν Μορέας λέγει ὅτι εἶναι μορφή λίαν ἐνδιαφέρουσα τῆς ποιητικῆς ἀναγεννήσεως ἧτις ἠκολούθησε τὴν παρακμὴν τοῦ ρομαντισμοῦ καὶ τοῦ νατουραλισμοῦ καὶ ὅτι κατέχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἀπαλεῖψη πᾶν τὸ χυδαῖον, τὸ βαρὺ, τὸ παράχρῳδον καὶ νὰ διατάτῃ μεταλλικὰς καὶ λαξευτὰς λέξεις, βραχείας καὶ ἐνδιαφερούσας εἰκόνας ».

Ἄλλὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐλάμπρυνε τὴν δόξαν τοῦ Μορέας καὶ κατέστησεν αὐτὸν γνωστὸν εἰς τὸ Πανελλήμιον εἶναι ἡ « Ἰφιγένεια », ἕξοχος ἔμμετρος παράφρασις τῆς τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου.

Ὅτε δὲ περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ Μορέας μετέβη μετὰ τοῦ θιάσου Σιλβαῖν εἰς Ἀθήνας ὅπως διευθύνῃ τὴν παράστασιν τῆς « Ἰφιγενείας », ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τοὺς διαφόρους κριτικούς ὅπως ἐκφέρωσι καὶ δημοσίᾳ τὴν γνώμην των.

Τινὲς δὲν τὴν ὑπεδέχθησαν καὶ τόσον εὐμενῶς, χαρακτηρίσαντες αὐτὸν ὡς κάκιστον συγγραφέα, κάμνοντα ὑπέμετρον χρῆσιν τῆς λεγομένης « ποιητικῆς ἀδείας » καὶ τρόπον τινὰ ὁμοιάζοντα τὸν Ψυχάρην περὶ οὗ ἔλεγεν ὁ Ροῦθης ὅτι « ἤθελε νὰ φαίνεται σοφὸς Γάλλος ἐν Ἑλλάδι καὶ σοφὸς Ἕλληνας ἐν Γαλλίᾳ ».

Ἄλλοι τοῦναντίον καὶ μετὰ αὐτῶν ὁ διαπρεπὴς λόγιος κ. Ξενοπούλου ἀφιέρωσαν ἐνθουσιώδη καὶ θερμὰ ἀρθρα πρὸς τὸν ποιητὴν « ὁ ὁποῖος μὲ ὄλην τὴν σημασίαν, μὲ ὄλην τὴν κυριολεξίαν τῆς λέξεως τιμᾶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς τὴν ξένην ».

Ἐκ τοῦ ἐξόχως ὠραίου ἀρθροῦ τοῦ κ. Ξενοπούλου ὅπερ ἐδημοσίευσαν αἱ « Ἀθῆναι », ἀποσπῶμεν τὴν θαυμασίαν ταύτην περικοπήν.

« Ἐλέχθη κάποτε περὶ τοῦ Παναγιώτου Σούτσου, ὅτι ἦτο Γάλλος ποιητὴς γράφων μὲ ψηφία Ἑλληνικὰ. Προκειμένου περὶ τοῦ Ζᾶν Μορέας θὰ ἠδύνατό τις ν’ ἀντιστρέψῃ τὸν παλαιὸν αὐτὸν χαρακτηρισμόν. Ὁ Γάλλος ποιητὴς, ὁ θαυμαζόμενος διὰ τὴν ὑπέροχον εὐγένειαν τῆς ἐμπνεύσεως του, διὰ τὴν λαξευτὴν ἀρμονίαν τοῦ στίχου του, εἶναι κατὰ βᾶθος καὶ κατ’ οὐσίαν ὁ ἀθηναῖος Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος. Ἡ ἀθρὰ ψυχὴ, ἡ ὁποία ἐνεδύθη τὴν πρώτην σάρκα ἀπὸ τὸν ἀττικὸν ἀέρα, διατηρεῖ εἰς τὰ ἀγιώτατα βᾶθη τῆς ἀποθησαυρισμένης καὶ ἀνεξαλείπτους τᾶς πρώτας τῆς μουσικᾶς ἐντυπώσεις. Εἶναι οἱ ἴδιοι ὀφθαλμοί, οἱ ὁποῖοι ἐπρωτοκύτταξαν εἰς τὴν φύσιν τὰς γραμμάς ἐνὸς Ὑμηττοῦ καὶ εἰς τὴν τέχνην τὰς γραμμάς ἐνὸς Παρθενῶνος. Εἶναι ἡ ἴδια αἰσθησις, ἡ ὁποία ἐπρωτοχάρηκε τὴν ἀπαράμιλλον διαφάνειαν τοῦ αἰθέρος, τὴν ἀνέκφραστον ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων, τὴν ὀνειρώδη μαλακότητα τῶν σχημάτων τῆς ἀττικῆς αὐτῆς χώρας. Εἶναι ὁ ἴδιος ὀργανισμὸς, ὁ ὁποῖος τρυφερὸς ἀκόμη καὶ παρθενικὸς ἐλοῦσθη εἰς τὸ γλυκύτατον αὐτὸ φῶς. Καὶ ὁ στίχος, διὰ τοῦ ὁποῖου μία ψυχὴ ἐξ ἀρχῆς καὶ διὰ παντὸς ἀττικῆ ἐκφράζει ἑαυτήν, ἔχει ὄλην τὴν χάριν ἀνθυλλίου, θάλλοντιος παρὰ τοὺς πρόποδας ἀττικοῦ λόφου.

Ὁ ποιητὴς εἶναι ὀργανισμὸς καὶ ἀνατροφή. Καὶ γεννᾶται καὶ γίνεται. Ὁ Ζᾶν Μορέας ἐγεννήθη ἐδῶ καὶ ἔγεινεν εἰς τὸ Παρίσι ».

« Δι’ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τὸ γεγονός εἶναι ἐξόχως σημαντικὸν καὶ τιμητικόν. Ἕλληνας ἀθηναῖος τὴν ψυχὴν ποιητῆς, — ἀδιάφορον ἂν ἔγραψε γαλλικὰ, — κατορθῶνων ν’ ἀνέλθῃ εἰς τὰς ὑψηλότερας κορυφὰς τῆς Τέχνης, εἶναι φαινόμενον ἰκανὸν νὰ ὀμιλήσῃ εὐγλωττότατα περὶ τῆς πνευματικῆς εὐρωστίας τῆς νέας φυλῆς μας. Ἀκριβῶς διότι, ὅπως εἶπα, ὁ ποιητὴς, εἶναι ὀργανισμὸς καὶ ἀνατροφή. Ἄν καὶ τὰ δύο πρέπῃ ἀπολύτως νὰ συνυπάρξουν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἶναι βέβαια τὸ κυριώτερον. Καὶ ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Ζᾶν Μορέας εἶναι ὀργανισμὸς Ἕλληνας. Καμμία ἀνατροφή δὲν θὰ ἦτο ἰκανὴ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸν θεμελιώδη παράγοντα τῆς γεννήσεως. Καμμία διαπαιδαγωγῆσις, κανὲν περιβάλλον δὲν θὰ ἠμποροῦσε ν’ ἀλλάξῃ τὴν ψυχὴν. Ὁ Ζᾶν Μορέας εἶναι ποιητὴς Ἕλληνας. Καὶ ἡ δόξα του, κατὰ τὸ ἡμῖς τοῦλάχιστον, εἶναι δόξα Ἑλληνική ».

Ἡ « Ἰφιγένεια » ἐπαίχθη εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον καὶ — παρ’ ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀντιφρονούντων — εἰς τὸ Στάδιον. Πρωτοφανῆς ἐπιτυχία ἔσπεψε τὴν παράστασιν τοῦ Σταδίου καθ’ ἣν τὸ ἀπειρον πληθὸς τῶν θεατῶν ἐνθουσιωδῶς ἐχειροκρότει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γάλλου ποιητοῦ τὸ ἀθάνατον Ἑλληνικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον αἰωνίως θὰ πτερυγίζῃ μέσα εἰς τὰ ἱερά ἐρείπια τῆς τρισενδέξου πόλεως, κάτω ἀπὸ τὸν ὀλογάλανον γλυκὺν οὐρανὸν τῆς.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΡΩΑΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΜΩΡΑΪΤΗΣ — Σ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ —

ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΛΕΙΒΑΔΙΩΝ

ΝΕΑ ἐνδοξος σελις προσετέθη εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος πεσόντων ἡρωϊκῶν τέκνων τῆς αἱματοβαφοῦς Μακεδονίας φονευθέντων ὑπὸ Τουρκικῶν σφαιρῶν δύο γενναίων τέκνων τῆς.

Οἱ φονευθέντες ὀνομάζονται Μιχ. Μωραΐτης καὶ Σ. Φραγκόπουλος, ἦσαν δὲ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, οἵτινες ὑποβαλόντες πρὸ ἐνὸς ἔτους τὴν ἑκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ παραίτησίν των μετέβησαν εἰς τὴν ἰδιαίτεραν πατρίδα των Μακεδονίαν καὶ ἐκεῖ καταρτίσαντες μικρὸν σῶμα ἐκ Μακεδόνων ἐπεδόθησαν εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν ληστανταρτικῶν συμμοριῶν τῶν Βουλγάρων.

Ἡ μάχη καθ’ ἣν ἐφονεύθησαν οἱ ἀνωτέρω δύο Μακεδόνες ἐγένετο ὡς ἑξῆς :

Τὸ ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Μωραΐτην Μακεδονικὸν σῶμα συγκεῖμενον ἐκ 35 ἀνδρῶν κατεδίωκε μίαν μεγάλην Βουλγαρικὴν συμμορίαν ἀποτελουμένην ἐξ 150 καὶ πλέον ἀνδρῶν.

Μετά τῆς συμμορίας ταύτης συνεχροῦσθη ἐπανελημμένως καὶ ἐπέφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς αὐτήν. Ὁ Μωραΐτης ἔμως ἤθελε νὰ συνάψῃ μετ' αὐτῆς ἐριστικὴν μάχην καὶ προσεπάθει νὰ τὴν συναντήσῃ.

Τὴν 20 τοῦ μηνὸς εὐρίσκειτο ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς Βουλγαρικῆς συμμορίας συνήντησε δὲ καὶ τμήμα ταύτης, ἕπερ ἀπεδεκάτισε, φονευθέντων τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ 22 Βουλγάρων.

Μετά τὸ πέρασ τῆς μάχης ταύτης ὁ Μωραΐτης ὠδήγει τὸ σῶμά του πρὸς τὸ Ὑστροδόν, ἔτε διερχόμενος τῆς θέσεως Λειβάδια περιεκυκλώθη ὑπὸ τάγματος ὀλοκλήρου τουρκικοῦ στρατοῦ.

Ὁ Μωραΐτης ἐννοήσας τὸν κίνδυνον διήρπεν εἰς δύο τμήματα τὸ σῶμα, τὸ ἐν δὲ παρέδωκεν εἰς τὸν ὑπαρχηγὸν αὐτοῦ ἀτυχῆ ὑπολοχαγὸν Φραγκόπουλον.

Τὰ δύο σώματα κατέλαβον ἐπικαίρους θέσεις, διὰ τοῦ εὐστόχου δὲ πυρὸς τῶν ἐπροξένησαν σημαντικὰς ἀπωλείας εἰς τοὺς Τούρκους. Ἄτυχῶς οἱ Τούρκοι πολυπληθέστεροι ὄντες ἐπεχείρησαν ἐφοδόν, καθ' ἣν ὁ Μωραΐτης βληθεὶς ὑπὸ σφαίρας εἰς τὸ στήθος ἐφονεύθη. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ σώματος ἀνέλαβε τότε ὁ Φραγκόπουλος, ἀλλὰ καὶ οὗτος μετ' ὀλίγην ὥραν ἐφονεύετο βληθεὶς εἰς τὸ στήθος ὑπὸ τουρκικῆς σφαίρας, καθ' ἣν στιγμὴν τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν τοῦ προσεπάθει ν' ἀντιταχθῆ ἀποτελεσματικῶς εἰς τοὺς πολυπληθεῖς Τούρκους.

Οἱ τοσοῦτον ἐνδοξον θάνατον εὐρόντες ἐτάφησαν ἐντὸς τῆς χαράδρας Γιανιτῆ τρίωρον ἀπεχούσης τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ τοῦ ἐπίσης φονευθέντος κατὰ τὴν αὐτὴν συμπλοκὴν ὑπαξιωματικοῦ Στεφάνου.

Τρεῖς εὐλογημένοι ἄς εἶναι τὸ χῶμα ἕπερ ἐδέχθη τὰ τίμά σας σώματα, ὦ εὐγενεῖς τοῦ Παύλου Μελά σύντροφοι!

Ν Ε Α Ζ Ω Η

ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΑΙ

« ΤΗΣ ΕΞΟΧΗΣ ». Εἰκόνες καὶ Διηγήματα.
ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑ. Διδ. Φιλ.

Τὰ ἐν λόγῳ διηγήματα εἶναι γρημμένα μετὰ τὴν συνήθη χάριν καὶ ἀβρότητα τὴν ὅποιαν ἀφειδῶς σκορπίζει εἰς τὰ ἔργα του ὁ κ. Γκίκας, εἰς τῶν γλαφυρωτέρων ἐν Αἰγύπτῳ καλῶν. Περιγράφουν μετὰ τὴν ὠραιότερα χρώματα τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν τῆς Κερκύρας μετὰ τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὰς προλήψεις αὐτῆς καὶ μᾶς εἰσάγουν εἰς τὰ θέλητρα τῆς ἀνεξαντλήτου εἰς καλλονὰς μυροβόλου νήσου, τῆς πατρίδος τοῦ συγγραφέως.

Μεταξὺ τῶν ὠραιότερων διακρίνονται τὰ «**Στεφανάματα**», ὧν παραθέτουμε τὴν ἀρχὴν κρίνοντας περικτὸν πάντα ἄλλον ἔπαινον.

« Ὁ ἀδελφός μου εἶναι ὄχι ὀλίγον ἀγαπητός εἰς πολλοὺς χωρικοὺς τῆς Κερκύρας. Ἐκκληρονόμησεν ὁ τυχερὸς ἄνθρωπος ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ πατέρα μου, διὰ τὸν ὅποιον ἔτρεφαν κάποια ἀδυναμίαν μερικοὶ τῆς ἐξοχῆς, μόνον καὶ μόνον διότι ἦτον ἀνοικτόκαρδος καὶ ἀνοικτοχέρης. Ὁ ἀδελφός μου εἶχε πολλοὺς κουμπάρους, τοὺς περισσοτέρους κατὰ φαντασίαν. Ἐβῆθάνε νὰ κάμῃ ἕνα διὰ νὰ τὸν κράζουιν «**κουμπάρο**» ὅλοι, καὶ μακρονοῖ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοῦ πραγματικοῦ. Σημειώσατε ὅτι ἡ λέξις «**κουμπάρος**» εἰς τοὺς καλοὺς μας χωρικοὺς ἐννοεῖ πολλὰ πράγματα τὰ ὅποια εἰς κανένα λεξικὸν δὲν θὰ εὐρετε. Πρῶτον θὰ εἴπῃ ξενοδόχος, ὁ ὁποῖος πρέπει πάντοτε νὰ ἔχῃ κρεββάτι καὶ τραπέζιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ χωρικοῦ, ὅταν κατεβαίνῃ εἰς τὴν πόλιν μετὰ τὴν γυναῖκα, τὰ παιδιὰ, τὰ ἐγγόνια καὶ τοὺς ἀνεψιούς του. Κουμπάρος θὰ εἴπῃ ἀκόμα δανειστής, ὁ ὁποῖος ἐν ᾧ χρέος του εἶναι νὰ μὴν ἀρνῆθῃ ποτὲ χρήματα εἰς τὸν χωρικόν, ἀδείλει πάντοτε νὰ μὴ τὰ ζητῆ καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι δὲν εἶναι καὶ δίκαιον νὰ τὰ εἰσπράξῃ ποτὲ.

«**Καὶ τί τάχα, μίπως, ἂν ὁ κουμπάρος βγῆ ὅστιν ἐξοχή, δὲν θὰ βρῆ καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν σειράν του ἔτοιμον κρεββάτι καὶ φαῖ ὅστὸ φτωχικὸ τοῦ χωριανοῦ; Μὴ καὶ χάρισμα ἀνοίγει τὸ σπῆτι του ὅσ αὐτόν; Μίπως τάχα, ὅταν κατεβαίνῃ ὁ χωριανός, δὲν φέρνει ἔς τὸν κουμπάρο καμμιὰ δωδεκαριά αὐγά καὶ τρία-τέσσερα ὄρνιθια; Χάρισμα τὰ βρῖσκει αὐτός; Ἐννοία σου, καὶ τὰ γύριστα δάνεια καὶ τὴ φιλοξενία του ὁ κουμπάρος τὰ κερδίζει μετὰ τὸ παραπάνω ἀπὸ τὸ χωριανό... ».**

Καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις Παρονασόου. — Πρὸ ἡμερῶν ἤνοιξε τὰς πύλας αὐτῆς ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις τοῦ Συλλόγου «**Παρονασοῦ**» ἐν Ἀθήναις περιλαμβάνουσα τρεῖς αἰθούσας. Ἐξετέθησαν 128 ἔργα ἀνήκοντα κατὰ τὴν ἀλφαιβητικὴν τάξιν τοῦ εἰδικοῦ καταλόγου εἰς τοὺς καλλιτέχνας, ζωγράφους καὶ γλύπτας κ. κ. Ἄκατον, Ἀλεκτοριδῶν, Ἀνάργυρον, Ἀριστέα, Ἀδας Ἀσπριώτου, Βαρδόν, Βούλγαρον, Γιαλλινῶν, τὸν ἀείμνηστον Γκύζην, Ἀδα Δρακονταεἰδῆ, Ζιχὺ, Θωμόπουλον, Ἰακωβίδην, Κοντιάδην, Κουλοῦρην, Κουφόν, Κιούλ, Λαμ-